

**Flot forskerkarriere
trods forhindringer 6**

**Lykke på
rejsen 8**

CAMPUS
A A R H U S U N I V E R S I T E T

20
05.12.05

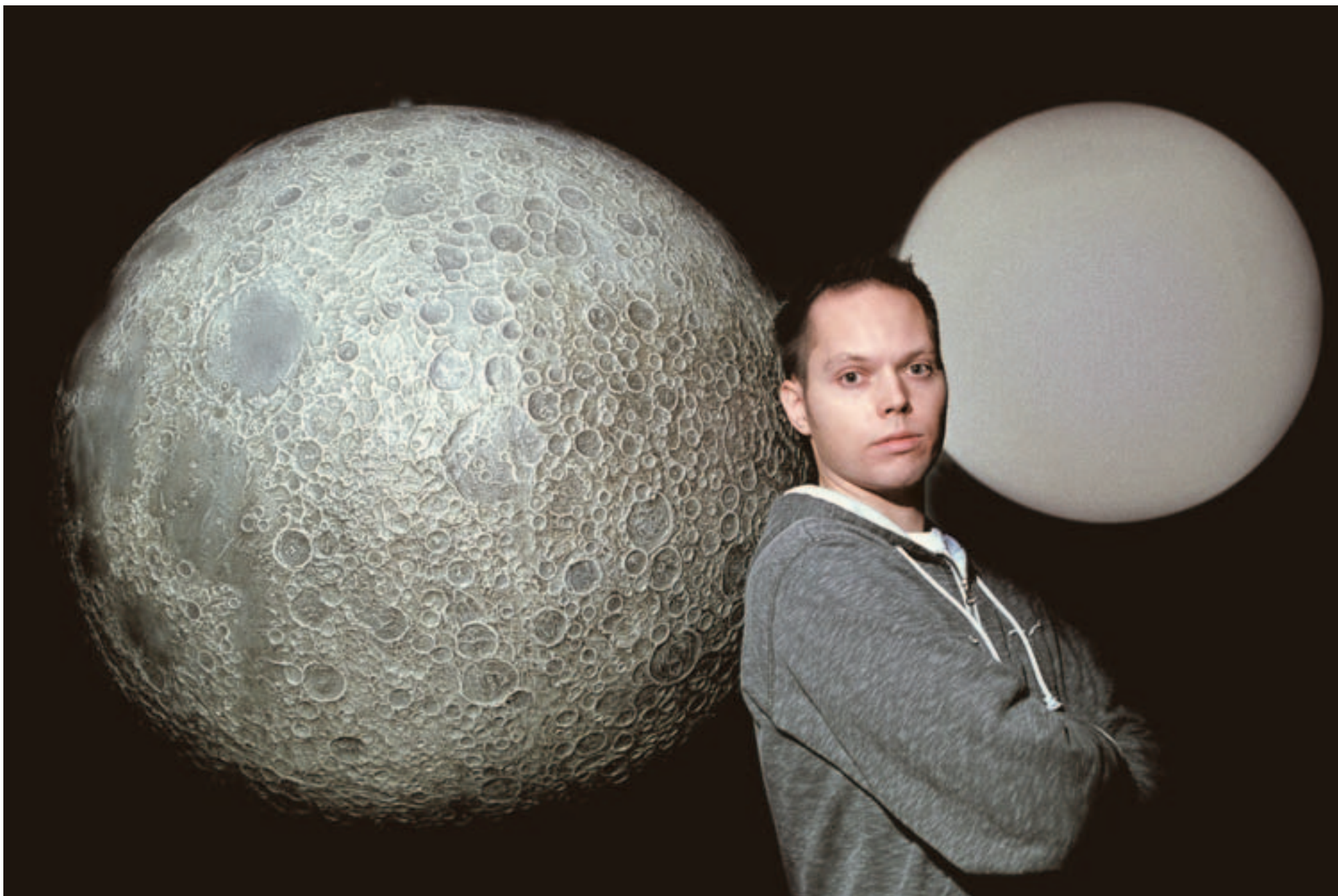

Foto: Miklas Njor

Ronnies eventyr

Ronnie Vang fra Aarhus Universitet er rykket et stort skridt nærmere det store rumeventyr. 266 danskere drømte om at blive astronaut, men kun tre havde de helt rigtige kvalifikationer, og en af dem er 29-årige ph.d. Ronnie Vang fra Institut for Fysik og Astronomi. Astronautudvælgelsen har været i næsten i år, og efter en lang række test har man valgt at indstille tre kandidater til det europæiske astronautkorps.

Videnskabsminister Helge Sander mener, de tre danske kandidater er så velkvalificerede, at det europæiske rumagentur, ESA, i Köln helt sikkert vil optage en af kandidaterne. Der har aldrig tidligere været danskere i korpset, så hvis Ronnie Vang bliver valgt, bliver han den første dansker i rummet.

Side 10

Akkreditering og internationalisering

Dekan Tom Latrup-Pedersen
Det Samfundsvidenskabelige Fakultet

Akkreditering er vejen frem, sagde videnskabsministeren i *Weekendavisen* for et par uger siden.

Rigtigt, hvis vi ikke forfalder til at betragte akkreditering som et nyt udtryk for det, vi allerede har, nemlig ministeriel godkendelse af vore uddannelser. I så fald følger begrebet sig blot til den perlerække af kontrolprocedurer, vi efterhånden er fortrolige med i den universitære verden: auditering, benchmarking og evaluering. Foranstaltninger, som først og fremmest anvendes til intern kvalitetssikring og til ministeriel kontrol som forudsætning for taxameterfinansiering og SU-berettigelse.

Et andet koncept, nemlig akkreditering i form af en relevant international organisations konstatering af, at vi udbyder en uddannelse i overensstemmelse med på forhånd fastsatte, klart definerede europæiske standarder, kan imidlertid blive et nødvendigt kvalitetsmærke og en forudsætning for vores anseelse som en interessant alliancepartner på det europæiske uddannelsesmarked.

Der skal kun ganske lidt fantasi til at se, at denne form for akkreditering bliver det næste led i en lang europæisk udvikling

Der skal kun ganske lidt fantasi til at se, at denne form for akkreditering bliver det næste led i en lang europæisk udvikling, der indledtes med EF-traktatens snart 50 år gamle løfte om arbejdskraftens frie bevægelighed i Europa. For de højtuddannede kunne løftet kun indfries gennem en vis harmonisering af universitetsuddannelserne, og det har været målet for talrige EU-uddannelsesprogrammer under overskriften europæisering gennem de seneste 20 år.

Erasmus, ECTS og Bologna er milepæle i udviklingen af et gennemsigtigt europæisk uddannelsesområde med fokus på transnational meritring. I Salamancadeklarationen anerkendte de europæiske universiteter de studerendes behov for og berettigede krav på at opnå kvalifikationer, der kan anvendes som led i studier og karrierer overalt i Europa, som en yderligere markering af udviklingslinjen.

I dag arbejdes i Danmark som i resten af Europa med udviklingen af nationale kvalifikationsnøgler, der fastlægger de akademiske graders taksonomi, og universiteterne har fået til opgave at udfylde rammerne med de fagspecifikke kompetencer, der opnås på de enkelte uddannelsesstrin fra bachelor til ph.d. Den samme proces forløber parallelt på europæisk niveau gennem EU's Tuning-program, der igennem en lang bottom up-proces tilsyneladende har formået at skabe konsensus på tværs af landegrænser om kernekompetencer i en lang række universitære uddannelser.

Dermed er vejen banet for europæiske standarder, der kan udgøre grundlaget for en international akkreditering, begyndende dér, hvor behovet umiddelbart er lettest at få øje på, nemlig de professionsrettede universitetsuddannelser. Her kan europæisk uddannelsesakkreditering erstatte nogle af de meget forskellige regler, der i dag gælder i de enkelte lande for adgangen til at virke som f.eks. læge, advokat, ingeniør, psykolog, tolk og gymnasielærere, og dermed realiseres EU's vision om fri bevægelighed også for de højtuddannede.

Spørgsmålet er derfor ikke, om vi skal forvente at søge international akkreditering, men hvornår, hos hvem og på grundlag af hvilke kriterier. Den dagsorden bør Aarhus Universitet være med til at sætte.

JUST A MINUTE

New Standards for Good Education

The Danish government wants to close down those types of university education which do not live up to the standards of a new international accreditation system. The chairman of The Danish Rectors Conference is positive about the idea, because an accreditation system is necessary in relation to internationalization.

Accreditation can apply to an educational institution as a whole, as well as to individual types of education. The point is that certain standards have to

be met at the institutional or educational level in order to attain accreditation, and this accreditation is necessary for a certain right or status to be realized at all.

In several ways, internationalization plays a large role in the debate on accreditation. Students from all over the world are moving across borders to educate themselves, and still more educational institutions are cropping up. However, far from all of them are dependable. For example, the teeming

undergrowth of so-called *bogus universities* and *diploma mills* is growing, and here you can buy a Bachelor's, Master's or PhD degree in various academic fields without lifting a finger. This situation demands a higher level of transparency and quality assurance, and this might be achieved through an accreditation system, says the dean at the Faculty of Social Sciences, Tom Latrup-Pedersen.

Angling for voters

With a voter turnout of 18.3 percent, the students at the University of Aarhus put a stop to the declining interest of recent years in elections to the University Board, the Academic Councils and the Study Committees. When the polling stations closed at 4 p.m., 3,589 of the approximately 20,000 registered students had cast their vote. Not exactly a record for the history books, but at least 18.9 percent more than last year.

The Student Council information officer, Heidi Boldam, is glad that the massive election campaign seems to have been successful.

– Student politics is a low-involvement area, we must admit. People are not necessarily motivated to vote just because they see an election poster. I wouldn't be, and that is why we have tried introducing several new entertaining initiatives, among other things the "cartoon toilet campaign". I think most people noticed that.

The student election was celebrated with the Danish speciality "æbleskiver"

Spaceman Ronnie

On Wednesday October 30th, PhD Ronnie Vang was chosen as one of three winners in the Danish astronaut selection, which has been in progress for most of 2005. All three candidates are qualified for the job of astronaut at the European Space Agency, ESA, and it is up to them to select which of the three will be the first Dane in space. ESA is not obligated to accept a Dane into the

European astronaut core, but Minister of Science Helge Sander expects it to happen.

Ronnie Vang is 29 years old and currently holds a research position at the Interdisciplinary Nano Science Centre, iNano, at the University of Aarhus. It was always his wish to study the natural sciences, but that his research career could take him to outer space

was something beyond his wildest dreams.

Originally there were 266 applicants for the job of "first Dane in space". The three candidates who will be presented to ESA have been chosen on the basis of health, psychological interviews, and practical skills, among other things.

Centres of Excellence

Three new basic research centres at the University of Aarhus have just been opened. That makes ten so-called "centres of excellence" at the University. They are financed by the Danish National Research Foundation, which supports research groups that work in an interdisciplinary research field at a high international level.

Professor Niels Chr. Nielsen heads the Centre for Insoluble Protein Structures (INSPIN), dedicated to exploring one of the big unsolved problems within biology and related disciplines – the structure and the detailed functional mechanism of the insoluble

proteins located in human cell membranes. The primary mission is to establish a universal tool-kit for the study. To reach this goal the Centre integrates organic chemistry, molecular biology, biophysics and structural analysis.

The Centre for mRNP Biogenesis and Metabolism, led by Torben Heick Jensen, wants to uncover which molecular mechanisms at the RNA-level serve to interpret and regulate cellular gene expression. This process is essential for cell survival.

Centre for Oxygen Microscopy and Imaging (COMI) examines systems in

which oxygen plays a role – especially systems in which the lowest excited state of oxygen – "singlet oxygen" – is a component. "Singlet oxygen" is an intermediate in many chemical and biological processes, but the exact role is uncertain. Understanding and controlling singlet oxygen-mediated events in cells can significantly influence areas spanning from the treatment of cancers, mitigating the effects of aging to optimizing plant defence mechanisms. Professor Peter R. Ogilby heads up the research group.

udgives af Aarhus Universitet og udkommer hver 2. mandag i semestermånederne.
Næste nummer udkommer 19. december.
Deadline for indlæg 12. december kl. 10.00.

Redaktion; Niels Juels Gade 84, 8200 Århus N
T: 8942 2330, e-mail: campus@au.dk

Ansvarshavende: Souschef Ingeborg Christensen.
T: 8942 2342; e-mail: ic@adm.au.dk

Abonnement: Et årsabonnement koster 150 kr.
Studerende ved Aarhus Universitet 100 kr.
Henvendelser vedr. abonnement rettes til Torben Johansen, T: 8942 1108, e-mail: taj@adm.au.dk

Annoncer: Henvendelse på redaktionen.
T: 8942 2330, e-mail: campus@au.dk

Tryk: Avistryk Nord A/S
ISSN: 1604-1607

Anders Correll
Redaktør
T: 8942 2331
M: 2899 2235
ac@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332
campus@au.dk

Hans Plauborg
Journalist
T: 8942 2334
M: 2899 2234
hhp@adm.au.dk

Sys Vestergaard
Journalist
T: 8942 2335
M: 6020 2626
scv@adm.au.dk

Kasper Thaarup
Studertermedhjælp

Søger i dybet den faste grund

Med seks projekter i den store Galathea 3-ekspedition levede Aarhus Universitet til fulde op til sit logo *solidum petit in profundis* – søger i dybet den faste grund.

Aarhus Universitet er fornemt repræsenteret, når den store danske Galathea-ekspedition forhåbentlig stævner ud den 11. august 2006 på det ca. 63.000 km lange togt til alle verdenshavene. Dansk Ekspeditionsfond offentliggjorde i sidste uge de 53 forskningsprojekter, der ud af flere hundrede ansøgere får plads om bord på Galathea 3.

Prorektor og professor i marin-økologi Katherine Richardson står i spidsen for et konsortium af forskere fra Aarhus Universitet, Københavns Universitet, Danmarks Miljøundersøgelser, Danmarks Meteorologiske Institut og Forskningscenter Risø, der skal måle og studere kulstofkredsløbet i og omkring havene.

– Det er en helt fantastisk chance, jeg og mine kolleger får ved at være med på denne ekspedition. Ikke blot kan vi over en forholdsvis kort periode foretage målinger i alle verdenshavene, men vi får jo også lejlighed til at følge de andre forskere på tæt hold, siger Katherine Richardson.

Der er fem andre med fra Aarhus Universitet: lektor Holger Lykke-Andersen fra Maringeologisk Afdeling, lektor Peter Funch og lektor Jens Mogens Olesen fra Afdeling for Genetik og Økologi, lektor Niels Brimnes fra Historisk Afdeling og Helle Vandkilde fra Afdeling for Forhistorisk Arkæologi.

Mangler forskningsmidler

Når vi skriver “forhåbentlig stævner ud”, så skyldes det, at Dansk Ekspeditionsfond endnu ikke har de ca. 70 mio. kr., der skal finansiere specialudstyr og den projekterede forskning på togtet. Men ifølge direktør i Dansk Ekspeditionsfond Morten Meldgaard ser flere af de store danske fonde meget velvilligt på projektet, og han er ikke i tvivl om, at pengene nok skal komme. En anden vigtig finansieringskilde er Det Frie Forskningsråd, der også har stået for udvælgelsen af de 53 forskningsprojekter til Galathea 3.

– Det kan godt være, at Det Frie Forskningsråd ikke har penge nok til at støtte alle projekterne, men ekspeditionsfonden har lavet alliancer

med flere private fonde, så jeg er meget fortrøstningsfuld, hvad angår finansieringen, siger Katherine Richardson.

Hvorvidt videnskabsminister Helge Sander har tænkt sig at agere økonomisk livline for ekspeditionen, må stå hen i det uvisse – *Politiken* har citeret ham for følgende bemærkning på pressemødet:

– Jeg har ikke penge til at holde hånden under projektet, men alligevel tør jeg godt sige ja. For med alle

de positive tilkendegivelser, vi har fået, tror jeg ikke, at det bliver nødvendigt.

Indtil videre har Folketinget bevilget 60 mio. kr. til projektet – penge, der skal gå til at ombygge og bemande Søværnets inspektionsskib *Vædderen*, der bliver ekspeditionens flydende laboratorium og hjem de otte måneder, togtet varer.

40 procents forskning

Galathea 3 er både forskning og formidling. Den skal, som videnskabsministeren udtrykte det, “være et pædagogisk guldæg, der styrker de unges interesse for at beskæftige sig med naturvidenskab”. Daglige transmissioner via satellitter skal gøre ekspeditionen til et internationalt multimedieprojekt, som børn og

voksne kan følge døgnet rundt.

– Jeg håber, at Galathea 3-projektet kan bidrage til, at den brede befolkning får en anden opfattelse af naturen i havet – at den er mindst lige så vigtig at beskytte som naturen på landjorden, siger Katherine Richardson, der har det helt fint med, at man blander populærformidling og forskning.

– Vi har i mange år forsøgt at få et stort dedikeret togt på verdenshavene, men det har ikke været muligt at skaffe midler. Så selv om det måske kun er 40 procents forskning, vi får ud af Galathea 3, så har vi her at gøre med et projekt, der både hvad angår forskning og formidling er så spændende, at jeg overhovedet ingen problemer har med at deltage, siger hun med adresse til de forske-

re, som betegner Galathea 3-ekspeditionen som et mediestunt.

– *Men hvad med ankeret, delfinerne og solidum petit in profundis?*

– Det er rigtigt, griner Katherine Richardson, men nu foregår det meste af det, jeg forsker i, nær overfladen, men der er andre, der dykker helt ned, og der er faktisk også et forskningsprojekt i lyde fra bl.a. delfiner. Så universitetets logo er som skabt til denne ekspedition, siger hun.

De seks projekter fra Aarhus Universitet er beskrevet på: www.au.dk/da/nyheder/presse/291105

Anders Correll / ac@adm.au.dk

BYGHERRENS KUNST

Lars Kruse/AU-foto

Onsdag den 30. november var der “slutternisering” af de nye kunsværker i Nobelparken med titlen *Monokrom, Hommage à C.F. Møller*. Kunstværkerne er en gave fra Boligfonden i anledning af, at Nobelparken i 2004 blev tildelt Bygherreprisen. De meget store og farverige kunsværker er udført af kunstneren Vibeke Lawaetz, der under stor publikumsbevågenhed har

malet billederne på ARoS.

Vibeke Lawaetz glædede sig over, at kunstværkerne nu hænger et offentligt sted – så de rigtig kan blive set. Det gælder ikke mindst for direktøren i Forskningsfonden, Jørgen Andersen, hvis manglende evne til at sætte sig ned havde voldt Vibeke Lawaetz lidt problemer undervejs. Derfor overrakte hun ham en til

rummet specialfremstillet stol “bygherrens stol” med en kraftig opfordring til, at bygherren sidende skal nyde kunstværkerne i fem minutter, hver gang han passerer rummet.

På billedet er Vibeke Lawaetz flankeret af direktør Jørgen Andersen (t.v.) og bestyrelsesformand Niels Chr. Sidenius fra Forskningsfondens Ejendomsselskab A/S. /ac

Udvalg foreslår nyt fødevareuniversitet

Danmarks JordbrugsForskning (DJF) og Danmarks Fødevareforskning (DFVF) skal sammen med Landbohøjskolen (KVL) danne fundamentet i det nye universitet. Prorektor Katherine Richardson tror ikke på projektet.

Står det til Børsting-udvalget skal Danmark senest den 1. januar 2007 have et nyt fødevareuniversitet med navnet University for Natural Resources and Nutrition (UNN). Det nye universitet skal dække områderne: fødevarer, kost/ernæring, bioteknologi, natur/miljø og primærproduktion, og løfte dansk forskning til verdensklasseniveau og give fødevareerhvervene en tiltrængt saltvandindsprøjtning.

Udover fusionen mellem KVL, DJF og DFVF skal MAPP-centret ved Handelshøjskolen i Århus og BioCen-

trum ved DTU og dele af Danmarks Miljøundersøgelser og Risø indgå i fusionen. Udvalget foreslår desuden, at det skal vurderes om Danmarks Farmaceutiske Universitet kan indgå i fusionen.

Flere medarbejdere end studerende

Udvalget lægger ikke op til en udflytning af KVL til Jylland eller en samling af det nye universitet på en lokalitet. Dermed har udvalget ikke lyttet til de mange tilkendegivelser, der er kommet om at flytte fødevare-

forskningen tættere på produktionen, herunder fra rektor Lauritz B. Holm-Nielsen, der ved flere lejligheder har anbefalet en flytning af KVL til Århus.

KVL består i dag af ca. 3.000 studerende og 1.500 medarbejdere. Ved en fusion med de to store sektorforskningsinstitutioner kan man lægge ca. 1750 medarbejdere til. Derved får man ikke blot skabt et særdeles medarbejdertungt universitet – det kan samtidig være begyndelsen til enden for sektorforskningen.

Måske netop derfor indstiller udvalget, at UNN skal tilføres ekstra

midler i størrelsesordenen 60-100 mio. kr., primært som basismidler til oprustning inden for universitetets kerneområder.

UNN foreslås inkluderet i universitetstrukturen, dog skal pengene til sektorforskningsaktiviteterne fortsat hentes fra Fødevareministeriet, Miljøministeriet og Familie- og Forbrugerministeriet.

Uforståeligt med et nyt universitet

– Rapportens anbefalinger lever ikke op til de forventninger, vi som univer-

sitet har til det kommende samarbejde, og jeg forstår ikke ideen med et nyt universitet i en tid, hvor alle taler om, at vi skal samle kræfterne, siger Katherine Richardson.

– Den foreslåede konstruktion styrker nødvendigvis ikke fødevareforskningen på langt sigt. Ganske enkelt, fordi man ikke inddrager de forskningstunge miljøer fra de store universiteter, siger Katherine Richardson.

Globaliseringsrådet skal behandle rapporten den 8.-9. december.

Anders Correll / ac@adm.au.dk

Nye standarder for god uddannelse

Regeringen vil lukke universitetsuddannelser, der ikke lever op til kravene i et nyt internationalt akkrediteringssystem. Rektorkollegiets formand er positiv over for ideen, fordi et akkrediteringssystem er nødvendigt i forhold til internationaliseringen.

AKKREDITERING

Står det til regeringen, skal vi til at lære et nyt ord på universiteterne. Ordet er "akkreditering", og det er på kort tid blevet det foretrukne *buzz word*, når talen går på at sikre kvaliteten i uddannelserne.

I modsætning til en evaluering, der giver en øjebliksbillede og typisk vil indeholde anbefalinger til forbedringer, bygger en akkreditering på foruddefinerede kriterier og standarder. Akkreditering kan både gælde for uddannelsesinstitutionen som helhed og for de enkelte uddannelser. Pointen er blot, at der stilles en række krav til uddannelsen eller universitetet for at opnå akkreditering, og at akkrediteringen er nødvendig for overhovedet at få en bestemt rettighed eller status.

Flere lande omkring os, herunder Norge og Holland, har allerede indført et akkrediteringssystem i forsøget på at sikre uddannelsernes kvalitet.

I debatoplægget *Videregående uddannelser i verdensklasse* foreslår regeringen, at alle nye og eksisterende uddannelser løbende skal vurde-

res af et uafhængigt organ efter internationale standarder. Uddannelser, der ikke opnår en akkreditering efter de standarder, skal ikke kunne modtage offentligt tilskud.

Nødvendigt skridt

Baggrunden for regeringens forslag er især, at det nuværende turnusevalueringssystem, som Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) står for, ifølge regeringen ikke sikrer kvaliteten godt nok. Der bliver ikke konsekvent fulgt op på anbefalingerne, hedder det i debatoplægget, der nævner universiteternes tyskuddannelser. De blev evalueret i 1995 og i 2003, men i 2003 var der kun fulgt op på ca. en tredjedel af anbefalingerne.

Formanden for Rektorkollegiet, Jens Oddershede, er ikke enig i at evalueringssystemet har overlevet sig selv.

– Evalueringer er mere levende og giver et detaljeret billede af, hvordan situationen er på et fag. Et system baseret på akkreditering opstiller derimod blot nogle mindstekrav, som uddannelserne skal opfylde. Men det vil være en ret dramatisk ændring i forhold til den nuværende

situation, fordi vi med et akkrediteringssystem risikerer, at eksisterende universitetsuddannelser må lukke, hvis de ikke opfylder bestemte krav, siger Jens Oddershede.

Når han alligevel er positiv over for de nye tanker, skyldes det især, at forslaget om akkreditering er kædet sammen med en afskaffelse af den nuværende ministergodkendelse af nye uddannelser. Det vil give universiteterne større frihed til at etablere nye uddannelser

– Den nuværende proceduren, hvor Videnskabsministeriet skal godkende nye uddannelser, er meget tung. Desuden forhindrer den ret effektivt, at vi kan få lov til at udbyde danske uddannelser i udlandet, idet ministeren så skal godkende hver enkelt uddannelse. Så akkreditering kan simpelthen være et nødvendigt tiltag i forhold til internationaliseringen inden for uddannelsesområdet, siger Jens Oddershede.

Virkelighedens Homer Simpson

Netop internationaliseringen inden for uddannelsesområdet spiller på flere måder en stor rolle i debatten om akkreditering. Alverdens studerende søger over landegrænserne for at uddanne sig, og der kommer stadig flere uddannelsesinstitutioner på banen. Langt fra alle er lige seriøse. Blandt andet er der opstået en vildtvoksende underskov af såkaldte *bogus universities* og *diploma mills* - institutioner, der udgiver sig for at være universiteter, men i virkeligheden blot et kontor, hvor man kan købe sig til bachelor-, kandidat-, og ph.d.-grader inden for alle tænkelige fagretninger uden at røre en finger. Eksamensbeviserne ser ofte meget professionelle ud, og især i USA og England har der de seneste år været masser af sager med professorer, læger, jurister og andre, der har fået arbejde på eksamenspapirer, der er mindre værd end papiret, de er trykt på. Tidligere på året blev det f.eks.

afsløret, at en ledende medarbejder på et engelsk atomkraftværk stort set havde trukket sine eksamenspapirer i en automat, og han blev naturligvis straks døbt "virkelighedens Homer Simpson".

Den situation stiller krav om større gennemsigtighed og sikkerhed for kvaliteten, og her kan et akkrediteringssystem hjælpe, mener dekanen ved Det Samfundsvidenskabelige Fakultet Tom Latrup-Pedersen.

– Udfordringen er især vigtig i forhold til professionsuddannelserne, hvor det at udøve et arbejde kræver anvendelse af en bestemt titel, der forudsætter, at man har opfyldt et særligt nationalt uddannelseskrav. Det gælder for eksempel advokater, læger og ingeniører. Derfor er det vigtigt, at de uddannelser får et internationalt akkrediteringssystem, så det afgørende ikke er, hvor man har fået sin uddannelse, men at den uddannelse, man har, opfylder visse internationale standarder, siger han.

Svært at finde fælles standarder

Inden for de merkantile uddannelser i Europa benytter man sig allerede af et fælles akkrediteringssystem, der varetages af det europæiske evalueringsinstitut EQUIS. Både handelshøjskolerne i Århus og Køben-

havn har fået en EQUIS-akkreditering, som sætter dem i selskab med så fornemme institutioner som London School of Economics og franske INSEAD. Spørgsmålet er om sådan et system kan indføres for hele det europæiske universitetsområde.

– Nødvendigheden er i hvert fald blevet tydeligere med den fri bevægelighed på uddannelsesmarkedet og det forhold, at der er opstået mange nye private universiteter i Østeuropa. Men det er et stort problem at blive enige både om de fælles standarder, og om, hvem der skal akkreditere de enkelte uddannelser, siger Tom Latrup-Pedersen

Jens Oddershede tror ikke, at et fælleseuropæisk akkrediteringssystem er på trapperne.

– Nu må vi se på, hvad vi kan blive enige om i Danmark. Vi skal i første omgang have langt flere lande til at drage nogle erfaringer med akkreditering. Det vil kræve store harmoniseringer af uddannelserne at indføre de samme standarder i hele Europa, og jeg kan slet ikke forestille mig, at vi kan opstille et fælles system før Bologna-processen er kørt til ende, siger Jens Oddershede.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Meritgivende formidlingskurser for alle studerende

- gør skriftlig og mundtlig formidling til en del af din uddannelse

Lær at argumentere, skrive gode akademiske opgaver/rapporter, forstå og styre skriveprocesser, planlægge og holde et godt mundtligt oplæg, give og modtage konstruktiv feedback.

Tilmeldingsfrist 11. januar

for kurser i forårssemesteret 2006.

Mere information på www.au.dk/formidlingskurser

Akkreditering er nødvendig, mener rektor

Rektor Lauritz B. Holm-Nielsen er ikke i tvivl om, at akkreditering er vejen frem, når det gælder om at sikre uddannelsernes kvalitet.

– Det er nødvendigt med et akkrediteringssystem, så vi kan garantere, at de uddannelser, vi udbyder, har den standard, vi siger, de har, siger han.

Forslaget fra regeringen om at fjerne turnusevalueringen og den nuværende ministergodkendelse af nye uddannelser med et kvalitetssikringssystem baseret på akkreditering, ser han som en klar fordel for universiteterne.

– Det betyder, at når et bestemt hovedområde inden for vores ud-

dannelser er akkrediteret, så kan vi selv bestemme, hvordan vi vil tilrettelægge og eventuelt udvide vores uddannelsesstilbud inden for de rammer, akkrediteringen giver. Det giver en frihed, vi ikke har i dag. Samtidig kan vi så supplere med punktvis fagspecifikke evalueringer, siger Lauritz B. Holm-Nielsen.

Han tror ikke, det er umuligt at lave fælleseuropæiske standarder inden for de fleste hovedområder. Men han erkender, at det kan være vanskeligt inden for et bredt studieområde som det humanistiske.

– Her må vi måske nøjes med en national akkrediteringsstandard, siger han. /hp

13 vil være dekan

Da ansøgningsfristen udløb den 28. november kl. 12, havde 13 personer lagt billet ind på at blive en af de første fem ansatte dekaner på Aarhus Universitet. Fem rådgivende udvalg på fakulteterne skal nu granske ansøgningerne og derefter give deres vurdering af ansøgerne til rektor, som forventer at udpege de fem dekaner inden jul.

Fire af de nuværende dekaner har

allerede meldt ud, at de har søgt stillingen. Det gælder Erik Meineche Schmidt på naturvidenskab, Tom Latrup-Pedersen på samfundsvidenskab, Bodil Due på humaniora og Carsten Riis på teologi. /hp

Vil du studere i Norden
- Vi hjælper dig på vej!

 norden
Nordisk Ministerråd

www.HalloNorden.org

Valgstemning i Nobelparken

Lars Kruse/AU-foto

Lars Kruse/AU-foto

Kampagne gav flere krydser

Med en stemmeprocent på 18,3 fik de studerende på Aarhus Universitet vendt flere års tilbagegang ved valgene til bestyrelsen, de akademiske råd og studienævnene. Studenterrådets informationsmedarbejder glæder sig over, at den massive kampagne ser ud til at have båret frugt.

VALG 2005

Det ville næsten ikke have været til at bære, hvis stemmeprocenten var faldet endnu engang. Studenterrådet havde i ugerne op til valget iværksat næsten alle tænkelige og utænkelige midler for at få flere end de knap 15 procent, der stemte ved de forudgående valg, til at lægge vejen forbi stemmeboksene i år: tegneseriekampagne på alle universitetets toiletter, gratis fest og livekoncert på M/F Broen, ekstraordinær torsdagsvalgbar, spiselige "valgplakater" og meget mere foruden de traditionelle valgmoder og valgindslag i forbindelse med undervisningen.

De første forsigtige prognoser på valgdagen den 24. november tydede da også på, at valgdeltagelsen ville blive højere end sidst, og prognosen

holdt stik. Da valgstederne lukkede kl. 16, havde 3589 af de ca. 20.000 indskrevne studerende stemt. Ikke ligefrem nogen rekord til historiebøgerne, men trods alt 18,9 procent flere end ved sidste valg.

Ansigt på navnene

Det er informationsmedarbejder Heidi Beldam, der har været drivkraften bag en stor del af Studenterrådets kampagne. Hun mener, den underholdende "indpakning" har en del af æren for, at flere studerende stemte.

– Studenterspolitik er bare et *low involvement*-område. Det må vi erkende. Og folk bliver ikke motiveret til at stemme, bare fordi de ser en valgplakat. Det ville jeg heller ikke selv, og derfor har vi for første gang forsøgt os med en masse nye under-

holdende tiltag – bl.a. tegneserien på toiletterne. Den tror jeg, de fleste har lagt mærke til, siger Heidi Beldam.

En anden forklaring på, at flere stemte i år, er ifølge Heidi Beldam de mange støttekandidater. Studenterrådet havde opstillet i alt 56 af slagsen rundt om på fagene, som har fortalt om rådets politik og opfordret deres medstuderende til at stemme. Dermed har folk kunnet sætte et eller flere ansigter på stemmesedlernes mange navne, og det betyder meget for lyst til at stemme. Samtlige vælgere, *CAMPUS* talte med på valgdagen, sagde, at det var helt afgørende, at de kendte den, de stemte på.

Penge i stemmer

Flere studerende gav i øvrigt de stu-

denterpolitiske organisationer det råd, at de ved næste valg burde slå langt mere på, at der er penge i at få de studerende til at stemme. Jo flere stemmer en studenterpolitisk liste får, jo flere penge får organisationen nemlig af universitetet og Videnskabsministeriet. I alt er der godt en mio. kr. til deling, og med over 3000 af de 3589 afgivne stemmer indkasserer Studenterrådet langt den største part. Det betyder noget for de aktiviteter, der kan arrangeres til fordel for de studerende.

– Måske skulle vi slå mere på det. Det meste af vores økonomi er jo baseret på valget. *Delfinen*, semesterstarts festen, vores kurser for studerende og meget andet ville slet ikke kunne køre uden de midler, vi får via valget, siger Simon Krøyer, formand for Studenterrådet og valgets

største stemmesluger med 281 personlige stemmer.

Sammen med Studenterrådets anden spidskandidat til universitetets bestyrelse, Anne Bundgaard Christensen, blev han en suveræn vinder af valget, og de to skal nu repræsentere de studerendes synspunkter i universitetets øverste ledelse. Her vil de bl.a. arbejde for, at undervisning bliver prioriteret lige så højt som forskning, flere relevante praktikpladser og studiejob og en stærkere international profil på universitetet.

Mere valg på bagsiden.

Alle valgresultater på www.au.dk/da/2005/valg/valgres

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Snydt af ministeriet

Forundring og vantro præger holdningen til regeringens pludselige aflivning af gruppeeksamen.

EKSAMEN

"Regeringen har besluttet at afskaffe gruppeprøver. Det sker for at sikre alle studerende ret til at gå til individuel eksamen."

Denne melding tikkede ind i en pressemeddelelse fra Undervisnings- og Videnskabsministerierne den 29. november.

Senest i 2007 skal gruppeprøver være erstattet af individuelle eksamener undtagen de steder, hvor der er en særlig god grund. I pressemeddelelsen hedder det, at en prøve skal opfylde to krav: Eksamination og besvarelse skal foregå individuelt, og der skal foretages individuel bedømmelse og gives individuelle karakterer.

– Vi skal ikke blande os i, om de

studerende laver gruppearbejde, men både den enkelte og en kommende arbejdsgiver har en berettiget forventning om at få at vide, hvad den enkelte reelt kan. Derfor sikrer vi, at den enkelte studerende altid får en individuel bedømmelse for præstationen ved eksamen, siger videnskabsminister Helge Sander i pressemeddelelsen.

Skal stadig samarbejde

Centerlederen for Center for Undervisningsudvikling, Hanne Leth Andersen, stiller sig tvivlende over for den udmelding.

– Jeg tror bestemt ikke, at man er ude på at indskrænke variationen i eksamensformerne. Det kan jeg simpelthen ikke forestille mig. Jeg tror, man ønsker at afskaffe de gruppe-

prøver, hvor man har kollektiv vurdering, og jeg vil virkelig lægge vægt på at tolke det på den måde, indtil jeg hører noget andet. Der er gode erhvervsorienterede og pædagogiske argumenter for gruppeeksamener, siger hun.

En opringning til Videnskabsministeriet bekræfter imidlertid pressemeddelelsen. Her lægger man vægt på kravet om individuel eksamination i alle tilfælde.

– Ja, så må vi prøve at indrette os og eksaminere enkeltvist. Men det må ikke ændre på, at de studerende skal arbejde sammen. Vi har fået at vide af vores aftagere i erhvervslivet, at det er meget vigtigt, at vores kandidater kan samarbejde, at de kan se sig selv i en gruppe og udfylde en rolle her, samtidig med at de selvføl-

gelig har et individuelt produkt, siger Hanne Leth Andersen

Modstridende meldinger

Andre steder på universitetet er man endnu mere overraskede over udmeldingen. På Teologi føler studielederen Else K. Holdt sig snydt.

– Da vi lavede vores nye studieordning, tog vi udgangspunkt i ministeriets eksamensbekendtgørelse, hvor der står, hvilke kompetencer man forventer vi giver de studerende. Vi tænkte, at det her indebærer i den grad, at uddannelse også er et teamwork – noget der ikke før har været karakteristisk for den teologiske uddannelse. Så vi har indført en gruppeeksamen, og nu sidder vi så her med skægget i postkassen og skal til at finde ud af, hvad vi skal gøre, siger hun.

Eksamensbekendtgørelsen fra 2004 fra Videnskabsministeriet lægger op til gruppeeksamener, og derfor har flere uddannelser på Aarhus Universitet sørget for at indføre dem i studieordningerne, som netop nu er ved at blive godkendt.

– Det er helt ærligt lidt komisk,

for man rammer en masse stiltfærdige tiltag, der forsøger at få det bedste ud af de gode erfaringer fra RUC og Aalborg Universitet. Og nu får vi så den her ned over os, siger Else K. Holdt.

Fortsat grupper

Hos studieleder Steffen Brandorff på Informationsvidenskab sporer man en vis afmagt i forhold til det nye budskab fra ministeriet.

– Manglen på gruppeeksamener vil give et falsk billede af uddannelsen. Både informationsvidenskab og multimedier bygger i høj grad på arbejde i grupper, helst tværfaglige. Det er en forberedelse på den fremtidige ansættelse på arbejdsmarkedet, og vores kandidater bliver rost for deres evne til at arbejde i grupper. Vi kan godt lave individuelle prøver, men vi bliver nødt til at fortsætte med at arbejde i grupper, og så kan vi altså bare ikke leve op til kravet om, at eksamen skal afspejle undervisningen, siger han.

Kasper Thaarup

På pletten

Claus Munck Petersen, der med mellemrum har lavet en del kunst, malede for 20 år siden dette billede af sig selv. Hvorfor ser far så sur ud? er titlen, som værket fik, da det i sin tid hang over sønnens seng.

Forhindringer har det været masser af, men de har ikke for afskåret professor, dr.med. Claus Munck Petersen fra Institut for Medicinsk Biokemi fra at skabe sig en bemærkelsesværdig forskerkarriere bl.a. med en opdagelse, der har skabt grobund for et nyt grundforskningscenter på Aarhus Universitet.

Alt er muligt. Det er den ultrakorte udgave af professor, dr.med. Claus Munck Petersens forskerkarriere – udtrykt med hans egne ord. Og de synes meget rammende. Claus Munck Petersens vej fra nyuddannet til højtestimeret forsker har været en karriereodysse med en del forhindringer, f.eks. en pludselig fyring, da han endelig var kommet godt i gang med forskningen. Men hver gang han har mødt en barriere, har nye muligheder vist sig.

– Min historie er endnu et eksempel på, at intet er givet, og at man ikke kan forudsige, hvor man ender, siger Claus Munck Petersen.

Den 53-årige læge er i dag en af hovedmændene i Aarhus Universitets nye grundforskningscenter, MIND, som skal foretage en omfattende udforskning af en ny familie af membranproteiner – *Vps10p-D*-receptorerne, som oprindeligt blev fundet på Institut for Medicinsk Biokemi. Her spillede Claus Munck Petersen en helt afgørende rolle, da det var ham, der i 1994 gjorde det første fund af en af receptorerne: Sortilin. Sammen med fundet af Sortilin dukkede også en anden receptor op – SorLA, og det skulle vise sig, at der i alt er fem receptorer i familien. Endnu en blev senere fundet af en medarbejder på Institut for Medicinsk Biokemi, og et japansk forskerhold har fundet de to øvrige.

– Receptor-familien er et barn af forskningen i Århus, og MIND-centret er førende i udforskningen af disse proteins funktion i organismen, fortæller Claus Munck Petersen.

Mønsterbryder

At han skulle blive forsker – eller mediciner for den sags skyld – lå ikke i kortene. Claus Munck Petersen er den første akademiker i sin familie, hvor mændene har flere generationer har været malere. Hvorfor han skulle blive mønsterbryder, har han ikke noget bud på, og selve valget af medicin som fag synes også noget tilfældigt.

– Jeg kan ikke huske, hvorfor det blev medicin. Det var vist noget med, at det var en nobel gerning med en åbenlys mening, fortæller han.

Det var til gengæld lidt af et kulturchok at starte på medicinstudiet i 1970.

– Da vi blev budt velkommen, blev der sagt: Se på dine sidemænd, se på ham foran dig og på ham bagved – du ser dem aldrig igen. Dengang i 70'erne var starten på studiet sammenlignelig med en landgang på Omaha Beach. Kun de færreste nåede op over klitten. Omkring 90 procent dumpede til forprøven. Jeg kan stadig huske eksamen. Der sad 400 små grå mænd i en stor sal under højtaltalerne, og jeg følte mig både fremmedgjort og lettere rædselsslagen.

Trods den barske introduktion fortsatte Claus Munck Petersen ufortrødent og fik sin embedseksamen i 1978. På det tidspunkt havde han et altoverskyggende ønske for den nærmeste fremtid: at holde fri.

– Jeg havde læst som et bæst de sidste to måneder op til embedseksamen og var temmelig udmattet. Jeg trængte ganske enkelt til rekonvalescens, fortæller han og sender et smil efter ordene.

Men som den pligttopfyldende unge mand, han var, måtte han jo hellere søge et job – og fik det.

– Jeg håbede vel nok, at stillingen var “besat til anden side”, så jeg kunne holde fri med god samvittighed. Men fire-fem dage senere kom der et telegram fra Nibe Sygehus: “Kom straks/Rømer”. Bordet fangede, og jeg tog derop, når nu jeg havde søgt.

Claus Munck Petersen havde bevidst valgt et mindre sygehus.

– Jeg havde målbevidst kigget i *Ugeskrift for Læger* efter steder, der havde maks. to

overlæger. Jeg ville ikke ind i et stort system. Det var for overvældende.

På Nibe Sygehus kunne han godt glemme alt om at drive den af. På et år udførte han 400 operationer, og de blev kun mere og mere udfordrende, som tiden gik.

– Den ældste reservelæge så mig lige an. Først blev jeg sat til at pille åreknuder ud. Så fik jeg lov til at lave brokoperationer, og inden året var gået, fjernede jeg også blindtarme og testikeltumorer. Det gav selvtillid, erfaring og var ganske enkelt sjovt.

Kirurgi udelukket

Herefter blev Claus Munck Petersen kaldt ind til militæret, hvor han blev reservelæge på et inspektionsskib, der sejlede i Nordatlanten omkring Færøerne.

– *Havde det nogen indflydelse på ens karriere som læge, at man blev indkaldt?*

– Det var i hvert fald ikke karrierefremmende. Man var ude af systemet og røg bagud i køen til de gode stillinger ved universitetshospitalet. Man sagde dengang, at hvis du først er ude af Århus, kommer du aldrig tilbage. Det gik mig nu ikke specielt på. Jeg tænkte overhovedet ikke på at gøre karriere, jeg ville bare gerne være læge. Sådan en med stor frakke og blod hat, som sidder oppe om natten og hjælper folk ... selv om jeg hurtigt blev mindre nøjsom efter de første nattevagter, kommer det med et grin fra Claus Munck Petersen.

De mange operationer på Nibe Sygehus havde til gengæld givet ham den ide, at han gerne ville være kirurg. Men det betød ikke, at han kunne gå den vej. I stedet åbnede muligheden sig for, at han kunne blive ansat på anæstesiologisk afdeling.

– Det havde vi ikke lært meget om på studiet, så det ville jeg gerne have med, og det var nemt at få, så det var fint. Jeg ville bare gerne i gang igen efter flåden.

Nødvendig disputats

De nye færdigheder inden for bedøvelse bragte Claus Munck Petersen rundt i det århusianske hospitalsvæsen: bl.a. Radiumstationen, Ortopædisk Hospital og Kommunehospitalet, inden han fik en reservelægestilling på Marselisborg Hospitals medicinske afdeling. Det blev til en treårig ansættelse i et miljø, som inspirede ham meget, så drømmen om kirurgi blev afløst af ønsket om at blive infektionsmediciner. Men der skulle en kursusstilling til, og den var uden for rækkevidde.

– Der var 35 kursusstillinger, og der var 37 dr.med.ere blandt de i alt 100 ansøgere, så det var umuligt at komme ind. Og da de tre år på Marselisborg Hospital var udløbet, var jeg 33 år. Jeg var med andre ord overmoden, og der var kun en ting at gøre. Jeg skulle have den disputats.

Uden bitterhed over, at tingene ikke flasede sig i første omgang, kastede Claus Munck Petersen sig i 1984 over et helt nyt felt, forskning. Det var professor Henning Bech-Nielsen, der satte ham i gang og lærte ham at isolere hvide blodlegemer. Det blev startskuddet til en helt ny karrierevej.

En dag dukkede muligheden op for at få en stilling som klinisk assistent hos professor Flemming Kissmeyer, og det gav ham med tiden specialeuddannelse i klinisk immunologi.

Fyret uden varsel

Samtidig var forskningen blevet mere og mere fascinerende at arbejde med.

– Jeg var blevet bidt af det. Forskningen er på en måde “the last frontier”, og når det er bedst, føler man sig som en opdagelsesrejsende, der ser noget, ingen andre har set før. Det lyder højtideligt, men det dækker.

Men så let skulle det ikke være. Der havde i nogen tid været vanskeligheder i samarbejdet med afdelingens nye professor. En dag i 1993, hvor han var godt i gang med forskningen, blev Claus Munck Petersen kaldt ind på chefens kontor, hvor professoren og fire andre overlæger ventede.

– Jeg blev kaldt ind uden varsel og fik blot at vide, at jeg ikke skulle regne med at få en stilling der igen. Med andre ord – jeg blev hældt ud.

– *Hvordan havde du det med den fyring?*

– Jeg følte mig ikke personligt intimideret.

Lars Kruse/AUfoto

Jeg vidste, det ikke var mig eller min forskning, der var noget galt med. Det kan være en styrke at være idiot med en urimelig høj selvtillid, kommer det sarkastisk fra Claus Munck Petersen.

– Men det gav mig en masse praktiske problemer. Jeg fik gjort min disputats færdig, men hvad skulle jeg lave, og hvordan skulle jeg tjene penge? Jeg ville gerne tilbage og være hospitalslæge, men det kunne ikke lade sig gøre, for med mit speciale skulle det være i Odense eller Aalborg. På det tidspunkt havde jeg små børn, og det kunne slet ikke hænge sammen med vagterne. Jeg ville også gerne forske, men det kunne ikke rent faktisk lade sig gøre at fortsætte med immunologien. Men en fyring behøver ikke at være en dårlig ting. Det kan være en åbning til noget nyt.

På Institut for Biokemi på Aarhus Universitet kendte han professor Jørgen Gliemann fra tidligere. Hos ham var der en plads i laboratoriet, men han skulle selv skaffe bevillingerne til sin forskning. Det var o.k. med Claus Munck Petersen. I første omgang fik han nogle tremåneders-bevillinger, og efter noget tid fik han så et etårigt stipendium fra Kræftens Bekæmpelse. På det tidspunkt var han i gang med at undersøge nogle cellers indhold af bestemte proteiner og gjorde et fund.

– Der dukkede pludselig et bånd op, som vi ikke havde set før. Det kunne være en fejl eller

SERIE: EN FORSKER FORMES

Vælger man at blive forsker, eller er det snarere forskningen, der vælger en? I en interviewserie fortæller en række forskere på Aarhus Universitet om de personer, interesser og begivenheder, der har formet deres forskerkarriere.

en kendt receptor ... eller et helt nyt protein – og det satsede jeg hele butikken på.

Mere end held

Det skulle vise sig at være en god satsning. Claus Munck Petersen havde endevennt høstakken og fundet en nål, selv om han ikke på forhånd vidste, hvordan den så ud – eller om der overhovedet var en nål i stakken.

I dag har satsningen medført fundet af i alt fem receptorer, som primært findes i hjernen og centralnervesystemet, og forskningen danner grundlaget for universitetets nye MIND-grundforskningscenter, der er støttet med 50 millioner kroner fra Lundbeck-fonden.

– Jeg har da opnået mere, end jeg nogensinde havde drømt om, og mere, end det syntes muligt. Så i den sidste ende viste fyringen sig at være en god ting.

På spørgsmålet om, hvad der skal til for at gøre den slags forskningsopdagelser, som han har gjort, prøver Claus Munck Petersen et øjeblik at kalde sin succesfulde forskning rent held. Så smiler han og modificerer udtalelsen:

– Selvfølgelig skal man være dygtig til det, man arbejder med, men man skal først og fremmest være til stede. Alle mine gode ideer er strandet, mens jeg nærmest er snublet over de gode fund. Jeg siger gerne til mine yngre kolleger, at en forsker er som en centerforward. I ni ud af ti tilfælde lander bolden slet ikke inde i straffesparksfeltet, men når den gør, skal man være der, og så gælder det om at ramme den lige i røven!

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

Opdagelse får eget grundforskningscenter

Lundbeckfonden har givet en rekordstor bevilgning på 50 mio. kr. til et nyt neurobiologisk forskningscenter, der har fået navnet MIND – Membrane receptors in Neuronal Disease.

Med i centret er Molekylærbiologisk Institut ved forskningslektor Poul Nissen og lektor Søren Thirup, en gruppe på Laboratoriet for Stereologi og Elektronmikroskopi ved lektor Jens R. Nyengaard, forskere fra PET-centret og CFIN (Center for Functionally Integrative Neuroscience) på Århus Sygehus samt professor Anders Nykjær og professor Claus Munck Petersen fra Institut for Medicinsk Biokemi.

– De involverede grupper repræsenterer ekspertise, som rækker fra basale undersøgelser af proteins struktur til deres cellebiologiske funktion – samt fra generering af transgene dyr til observationer af specifikke proteiner i den levende organisme. Hensigten med centret er netop at foretage en multidisciplinær og altomfattende udforskning af en bestemt receptorfamilie – *Vps10p-D*, som oprindeligt blev fundet på Institut for Medicinsk Biokemi, forklarer Claus Munck Petersen.

De foreløbige resultater viser, at de nyligt identificerede receptorer bl.a. har stor betydning for neuroners overlevelsessevne, vores opfattelse af smerte og udviklingen af celledød i forbindelse med bl.a. nerveskader og Alzheimers. Det er håbet, at yderligere forskning i *Vps10p-D*-receptorfamilien kan danne grundlag for udvikling af nye behandlingsformer.

Bevillingen på de 50 mio. kr. fra Lundbeckfonden kan være med til at sikre, at Aarhus Universitet bevarer sin internationale førerposition på området. /scv

Lykke på rejsen

En gang om året sætter studerende og lærere på Musik al undervisning på standby for at kaste sig ud i en uges musikalske udfoldelser, der skal fejre musikkens skytsengel Skt. Cæcilia.

Den fælles musiceren i Cæciliaugen omfatter hvert år indstudering af et større korværk. I stedet for det klassiske repertoire valgte de musikalske studerende i år at gå i lag med et rytmisk værk bygget op omkring en halv snes TV2-sange, som lektor og korleder Jens Johansen sammen med Henrik Birk Aaboe har arrangeret for kor og orkester. Sangenes ophavsmand, Steffen Brandt, sad med de sidste par dage, og foran de 90 sangere i koret afleverede han bl.a. "Kalundborg-båden", "Kys det nu" og "Bag duggede ruder".

Slutproduktet blev præsenteret ved en koncert for indbudte en fredag eftermiddag på KaserneScenen, hvor tre af de selvbestaltede workshops også fremførte resultatet af deres udfoldelser under ugens fælles tema, "Musikalske fortællinger". /hh

Foto: Lars Kruse & Jakob Mark/AU-foto

Den ultimative udfordring

Ph.d. Ronnie Vang har, hvad der skal til, for at blive den første dansker i rummet.

ASTRONAUTUDVÆLGELSE

Så kom svaret. Ph.d. Ronnie Vang fra Aarhus Universitet kan blive den første dansker i rummet. Ud af 266 ansøgere er han sammen med to andre blevet indstillet til det europæiske astronautkorps fra officiel dansk side.

Det europæiske rumagentur, ESA, som står for optagelse til korpset, har sagt ja til at forestå den endelige bedømmelse af de tre kandidater, men videnskabsminister Helge Sander mener, at de er så velkvalificerede, at ESA i hvert fald vil optage en, måske endda to af dem. I så fald vil det være første gang overhovedet, at der er danskere i korpset.

Ronnie Vang har ikke brugt store ord, når han var kommet gennem endnu en runde i den næsten et år lange udvælgelsesproces. Der har han oftest udtrykt det sådan, at han var "glad" for at være gået videre. Men efter præsentationen af de tre endelige kandidater skjulte han ikke længere sin begejstring, da han blev spurgt, hvorfor han gerne ville være astronaut.

– Det er eventyrlyst, det er oplevelse – det er den ultimative udfordring, sagde han med et stort smil.

Ingen stresstest

Den 29-årige ph.d. kan kigge tilbage på et langt udskilningsløb. Siden februar har Ronnie Vang med jævne mellemrum været til test – først håndlagstest og helbredstest, senere flere helbredstest og psykologsamtaler. Til sidst har han skullet gøre rede for sin motivation for at blive astronaut.

Testene har for så vidt ikke overrasket Ronnie Vang. Det har snarere undret ham, hvad han ikke er blevet testet i.

– De har testet mit helbred, men ikke min fysik. Det er nok, fordi enhver med et godt helbred ville kunne komme i den form, der skal til. Der har heller ikke været en stresstest, hvor man f.eks. bliver lukket inde i et lille rum. Det havde jeg ellers også forestillet mig. Jeg kunne i princippet lide af klaustrofobi, og det ville da være relevant at vide. Man er jo lukket inde i et forholdsvist lille rum sammen med andre mennesker i lang tid, fortæller han.

Stor selvtillid

Konklusionen på de mange test har været, at Ronnie har de fornødne evner såsom koordinationsevne, simultankapacitet og en god hukommelse. Derudover har han den mentale styrke, der skal til,

et upåklageligt helbred og en naturvidenskabelig ph.d.-grad. Han ville aldrig bruge ordet supermand om sig selv, men han sætter heller ikke sit lys under en skæppe.

– Jeg ved, at jeg vil kunne gøre det. Som astronaut er der ikke en ting, man skal excellere i. Man skal have en bred vifte af kompetencer, og dem har jeg.

Desuden har han nogle personlighedstræk, som både han og andre mener passer sig for en astronaut.

– Folk, der kender mig, siger, at jeg er meget rolig og har styr på mit temperament. Det må være en god egenskab,

hvis man skal være lukket inde sammen med andre folk i månedsvis.

Skød fly ned

Ronnie Vang er vokset op på landet, fire kilometer uden for Tjæreborg ved Esbjerg.

Havde man spurgt ham, da han var dreng, om han ville være astronaut, når han blev stor, ville han have svaret ja, men det har aldrig været en udtalt drøm. Konkret var i stedet den langt mere opnåelige drøm, som allerede dukkede op i folkeskoletiden, om at læse naturvidenskab.

Jakob Mark/AU-foto

Den 29-årige ph.d. Ronnie Vang er indstillet til optagelse i det europæiske astronautkorps. Hvis han kommer med, kan han blive den første dansker i rummet og måske endda på månen.

Efter gymnasiet tog han et sabbatår, hvor han først arbejdede på et motorvejsprojekt – flyttede jord med andre ord, og derefter brugte han pengene på en jordomrejse til Asien, New Zealand, Australien og USA.

Da han kom hjem, ville han allerhelst have været direkte på universitetet, men militæret ville lige se ham først.

– Det havde jeg overhovedet ikke lyst til. Min storebror havde været soldat og kunne fortælle, hvad det gik ud på, så jeg vidste på forhånd, at jeg ville spille et år. Jeg var ved artilleriet i Varde og skød fly ned – det passer vist dårligt ind i billedet af en astronaut i øvrigt, siger han og griner.

Derefter startede han så som ønsket med at læse matematik og fysik på Aarhus Universitet. Senere droppede han matematikken, og i dag har fysikken ført ham over i nanoteknologien, hvor han efter at have fået ph.d.-graden nu forsker videre som post.doc.

Lange udsigter til god udsigt

Hvad en hverdag som astronaut byder på, har han ikke gjort sig konkrete tanker om endnu – ikke ud over at det aldrig bliver kedeligt at kigge ud ad vinduet.

– Det er svært at forestille sig, hvordan der er at være astronaut. Jeg har selv læst lidt, men ellers har vi ikke hørt ret meget om det. Det gør ikke så meget – hvis jeg kommer med i korpset, bliver der god tid til at finde ud af det. Der går mindst fem år, fra man bliver optaget som astronaut, til man bliver sendt på mission i rummet.

At der går så lang tid, skyldes, at grunduddannelsen som astronaut i sig selv varer ca. tre et halvt år, og derudover tager missionsuddannelsen omkring halvandet år, uddyber Ronnie Vang.

Allerede nu går han i gang med en form for astronautuddannelse. Inden ESA skal træffe sin beslutning, skal Ronnie Vang og de to øvrige kandidater gennemgå et forløb, der skal give dem et grundlæggende kendskab til rumområdet. Desuden får de et introduktionskursus i flyvning.

Ronnie Vang glæder sig til det hele. Der er tilsyneladende ikke noget, der kan give ham præstationsangst eller kolde fødder.

– Det eneste, jeg frygter, er at blive optaget i korpset og så aldrig komme ud i rummet. Den svenske astronaut Christer Fuglesang har ventet i årevis på at komme af sted. Det ville ærgre mig, selv om det vil være et okay job at arbejde for ESA i Köln som andet end astronaut – men alligevel.

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

Stud.scient.pol.er trækker S-stemmer

I dagene efter valget konkluderede medierne, at de midaldrende og erfarne politikere havde sat sig på by- og regionsråd. Men kigger man nøjere på sejrsherrerne i Øst- og Midtjylland, er der også unge blandt dem – deraf en del studerende fra Aarhus Universitet.

Det er især statskundskabsstudiet, der fostrer lokalpolitikere – samme tendens sås i øvrigt til folketingsvalget, og Socialdemokraterne synes i særlig grad at dele meninger med de studerende fra Statskundskab.

F.eks. er stud.scient.pol. Anders Kühnau valgt for S til regionsrådet i den nye Region Midtjylland, og tre ud af 13 nyvalgte socialdemokratiske medlemmer af Århus Byråd er også statskundskabsstuderende: Jacob B. Johansen, Claus Thomashøj og Kristian Würtz.

De statskundskabsstuderendes interesse for politik kan sågar mærkes i Randers, hvor stud.scient.pol. Maja Panduro også opnåede valg for Socialdemokraterne.

Studerende fra andre fag gjorde sig

også gældende til valget den 15. november. De to kvindelige jurastuderende Laura Hay og Tatiana Sørensen fra henholdsvis Venstre og Socialdemokraterne er kommet ind i Århus Byråd, og historiestuderende Jonas Dahl skal repræsentere SF i Region Midtjylland.

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

OPINION

Redigeret af Helge Hollesen – Indlæg sendes til campus@au.dk

Klummen er udelukkende udtryk for skribentens egne holdninger.

Nyd udsigten

Ruth Marbæk Jensen,
stud.mag.

Fra mit værelse i universitetskollegiets gule bygninger har jeg udsigt over Universitetsparkens skønne niveauer og til Aulaens smukke facade. Jeg ser tilbage på års lærdom, men snart er det slut. I over tyve år har jeg været vidensophober.

Jeg prøver at huske, hvordan det var, før jeg gik i skole. Før skolen var der børnehaven, som bød på en mere rudimentær lærdom. Her var det første mål at lære at snøre sine egne sko og dermed komme først til den bedste plads i sandkassen. Der indtrådte en choktilstand, da det gik op for mig, at jeg, til trods for at jeg

kunne snøre mine egne sko, var hægtet af. Jeg kunne ikke læse, og Anders And-bladet og Muppet Show var lukket land. Min storesøster kunne læse før mig og sad klinet til skærmen, når der var Muppet Show. Jeg måtte lave flere studehandler for at få hende til at læse underteksterne op, men hun syntes selvsagt, at det var irriterende. Jeg måtte indgå et tarveligt forlig, og fik derfor kun at vide, hvad Miss Piggy sagde – og så var det endda kun, når der var Pigs in Space, hun gad læse højt af de esoteriske undertekster. Højest utilfredsstillende! Da var det, at jeg indså den absolutte nødvendighed af at lære at læse.

klummen

Et sted mellem anden og tredje klasse var jeg så i stand til at læse, om end på et simpelt niveau, og siden har jeg nærmest ikke lavet andet. I gymnasiet gik det op for mig, at universitetet var stedet, hvis jeg bare ville have lov at læse. Ved at vælge mine yndlingsfag som universitetsstudium kunne jeg læse alt det, der interesserede mig,

Klummepanelet:

Jon Boiesen,
stud.mag.

Celia Haldan
Voetmann, stud.scient.

Casper Foldager,
stud.med.

Nikolaj Steenberg,
stud.jur.

og sortere fag fra, som bare forstyrrede læseglæden.

Og nu har jeg så læst og læst. Jeg sidder inden for universitetets gule mure, det ultimative læsested, denne højborg af viden med endeløse rækker af bøger, der skriger: LÆS MIG! Indimellem har det været så som så med læseglæden. Og så alligevel. Nu er jeg næsten ved enden, står foran specialeskrivningen og er snart på vej ud i det "virkelige" liv, for af en eller anden grund er livet bag læsepulten ikke virkeligt. Det har ellers været min virkelighed de sidste fem år, en dejlig virkelighed.

Hvad så nu? Der er udsigt til et liv med et job fra 8-16, et liv uden for de beskyttende

gule mure. Et liv forbundet med usikkerhed og manglende faste rammer i form af eksamensterminen hvert halve år. Derimod er der en anden form for termin, der venter, og der til studiegælden, som skal betales tilbage. Men jeg vil nyde den nye udsigt. Udsigten til fordybelsen i mit speciale og til det velbetalte job, statistikken endnu ikke har bevist, at netop jeg ikke kan få. Jeg vil nyde udsigten til fagforeningskontingent og fuld pris på alt. Jeg har nydt udsigten fra mit studium og vil nyde den lidt endnu, men jeg vil også nyde udsigten fra hvert nyt udsigtspunkt, der kommer.

Så kære medstuderende, hop op i udkigstønden og nyd udsigten, uanset hvor du befinder dig i dine studier. Udsigten er præcis så smuk, som du gør den til.

hva' meningen?

Lenin og den liberale minister

– *Hva' er nu meningen med at sammenligne en borgerlig liberal videnskabsminister som Helge Sander med en kommunist som Lenin?*

– Det er, fordi den basale tænkning bag deres forskningspolitik er den samme, nemlig at det er muligt at styre forskningen. Men det er fuldstændig umuligt, for vi ved intet om, hvad den bringer, siger adjunkt Christian Bjørnskov, der underviser i nationaløkonomi på Handelshøjskolen i Århus og i *Berlingske Tidende* har begået en kronik om dansk forskningspolitik, som han mener er præget af en Sovjet-tænkning, der aldrig førte til succes. – *Det er vel ikke ligefrem tabersager, politikerne satser på, når de vælger at investere i nano-, bio- og it-teknologi?*

– Det ved vi ingenting om. Lige nu ligner de gode sager. I 50'erne og 60'erne var det fusionsenergien, der så ud til at være en vindser, men den virker stadig ikke. Til gengæld var der tabersager, folk overhovedet ikke interesserede sig for, men som viste sig at få enorm kommerciel betydning, siger Christian Bjørnskov og peger på, at et lille firma som Intel dengang formåede at udnytte 30'ernes videnskabelige indsigter i faststoffysik til at udvikle den chip, der er grundlaget for al computerindustri.

– Det ville politikerne aldrig have tænkt på. De vil se resultater nu og her og helst i deres embedsperiode. Men de kommercielle resultater af forskningsmæssige gennembrud kommer først om 20, 30 eller måske 50 år.

– *Men i f.eks. Det Strategiske Forskningsråd sidder folk fra erhvervslivet, som må formodes at vide, hvilken vej vinden blæser.*

– De kan sagtens have den indsigt, men deres interesse er at få noget ud af forskningen, som deres firmaer kan bruge nu. Hvis Sandertænkningen vinder frem, vil det ikke længere være forskning, man bedriver, men udvikling af allerede eksisterende ideer. Så stopper vi det, der reelt er forskningens opgave, nemlig at finde ny viden.

– *Mener du ikke, man systematisk kan arbejde på at finde resultater, der kan omsættes i penge og arbejdspladser?*

– Hvis vi ved, der er noget at gå efter, ved vi også nok til ikke at behøve forskning på området. Så drejer det sig om at forfine metoder for at få et resultat ud af noget, vi ved i forvejen. Forskningens opgave er netop at finde ud af nye ting, mens udvikling er at forfine noget, vi ved noget om i forvejen. Problemet er, at vi ikke ved, hvilken type forskning der giver kommer-

cielle resultater, og vi ved ikke, om den kommercielle udnyttelse kommer til at generere arbejdspladser i Danmark.

– Det er helt legitimt at smide penge efter nano osv., man skal bare ikke fokusere på det. Det svarer til at satse sine penge på en hest. Helge Sander spiller så at sige på en hest, og det vil han gøre de næste 10 år. Vi afskærer os fra at spille på de nye stjerner, der dukker op i branchen næste år.

– *Så satsningen på nano, bio og it er reelt statsstøtte til virksomheder?*

– Det kan den let blive, og jeg tror, den i virkeligheden er tænkt som en subtil form for statsstøtte til enkeltvirksomheder, som vi ved er spild af penge, og som vi i høj grad ellers har afskaffet i den vestlige verden.

– Nokias succes er vel et godt eksempel på, at der kan komme noget ud af at satse på et enkelt område?

– Det skægger, at mens regering og andre taler om, at vi bør efterligne Finland, så er finnerne begyndt at tale om at efterligne lande som Danmark, der spreder deres forskningsmidler mere ud. De ved, at Nokia-eventyret er ved at være overstået, og at de har mange penge bundet op på et område, som efter al sandsynlighed har udtømt sine muligheder. De forskningsmidler skal de til at løse op for igen.

– *Hvad skal universiteterne så stille op?*

– Jeg tror, vi skal til at benytte os af pay lip-service, som englænderne siger. Altså gøre, som politikerne ønsker, men samtidig satse bredt for at have det størst mulige spillerum i forskningen, der gør det muligt at hoppe med på vognen, når noget nyt og lovende dukker op og genererer forskningsresultater.

– *Universiteternes udviklingskontrakter med Videnskabsministeriet gør jo det spillerum mindre?*

– Ja, det må man sige. Det er en farlig udvikling, som jeg ser som en naturlig følge af den management-tankegang, der gennemsyrrer offentlig administration. Vi er på vej ud i en detailstyring, hvor de, der skal styre, basalt set er dem med mindst indsigt, nemlig politikerne. Det er ganske absurd. Og i bagklogskabens ulideligt klare lys ved vi, at alle politiske satsninger på enkeltområder er slået fejl.

Helge Hollesen/campus.au.dk

BØGER

Redigeret af Hans Plauborg

Ruter og rutinisering

Søren Michael Sindbæk

356 sider, 268 kroner, Forlaget Multivers

Hvad er en rute? En rute er ikke bare en geografisk struktur, men også den brug, der gøres af den. Ruter består i den rejsendes viden om rejsemål og veje, en viden skabt gennem tidligere rejser – egne eller andres.

Det var også tilfældet, da man i vikingetidens Nordeuropa begyndte at udveksle varer i større ladninger mellem fjerntliggende knudepunkter, og det er den historie om dannelsen af vikingetidens handelsruter, ph.d. og projektforsker Søren Michael Sindbæk fra Afdeling for Middelalder- og Renæssancearkæologi fortæller i bogen, der er en bearbejdning af hans ph.d.-afhandling.

Velfærdsstat og kirke

Jens Holger Schjørring & Jens Thorkild Bak (red.)

227 sider, 249 kroner, Forlaget Anis

Velfærdsstaten og kirken står over for mange udfordringer. Debatten om staten handler bl.a. om statens beføjelser i forhold til marked og civilsamfund, dens opgaver og legitimationsgrundlag. Debatten om kirken handler ikke mindst om kirkens forhold til netop staten.

I en række artikler søger antologien svar på, om der skulle være sammenhæng mellem de to sæt udfordringer. Er der forbindelse mellem behovet for at justere kursen og puste nyt liv i velfærdsstatens idegrundlag på den ene side og nødvendigheden af en ny besindelse i folkekirken på den anden?

Slagmark nr. 44

Filosofi og litteratur

183 sider, 140 kr., www.slagmark.dk

Det seneste nummer af *Slagmark* – tidsskrift for idéhistorie tager en gammel travertin inden for idéhistorien op: forholdet mellem filosofi og litteratur.

Desuden indeholder nummeret et intermezzo forbeholdt temaer i den nyligt afdøde idéhistoriker Hans Jørgen Thomsens forfatterskab.

Tid

Den relative virkelighed

Ulrik Uggerhøj

231 sider, 198 kr., Aarhus Universitetsforlag

Den nyeste udgivelse i universitetsforlagets *Univers*-serie handler om tid. På baggrund af Einsteins relativitetsteori og eksperimentalfysikens nyeste resultater gennemgår bogen mulighederne for små og store rejser frem og tilbage i tiden. Principperne bag forskellige typer tidsmaskiner – fra ormehuller til warpdrive – bliver lagt frem og diskuteret. Bogen, der er skrevet af lektor ved Institut for Fysik og Astronomi Ulrik Uggerhøj, rejser også en række kontroversielle og filosofiske spørgsmål: Kan vi påvirke vores egen fortid eller måske ligefrem forhindre, at vi selv bliver født? Har vi besøgende fra andre tidsaldre gående omkring os? Og kommer årsag altid før virkning?

Lars Kruse/AU-foto

Direktør Claes Hvidbak kunne slå de optimistiske toner an ved receptionen i forbindelse med Aarhus Universitetsforlags 20-års jubilæum.

20 års bogsucces

Aarhus Universitets Forskningsfond øger sin støtte til universitetsforlaget med 50 procent.

Det er dog for ringe, at forskere fra landets næststørste universitet altid skal se deres bøger udgivet på "fremmede" forlag! Hvorfor laver vi ikke bare vores eget?

Sådan tænkte en række af Aarhus Universitetsforlags *founding fathers* for godt tyve år siden, og vejen fra tanke til handling var ikke

lang. I 1985 kunne forlaget således udgive sin første bog, *Preliminary Approaches to Language Development* af Kim Plunkett.

I dag, tyve år efter, er der mere end 1200 titler på lager – og det er langt fra slut.

– Vi er inde i en ekspansiv fase, sagde forlagsdirektør Claes Hvidbak ved 20-års jubilæumsreceptionen den 30. november.

Hvad den ekspansion bl.a. indebærer, kunne rektor Lauritz B. Holm-Nielsen sige mere om:

– Forskningsfonden vil omlægge og øge sin

støtte til forlaget næste år. I alt bliver der tale om at øge støtten med ca. 50 procent, lød meldingen fra rektor, som dermed kom med dagens absolut største jubilæumsgave.

Forlaget vil også satse på strategiske samarbejder med udenlandske universitetsforlag.

– Målet er, at forlaget skal være det danske universitetsforlag, som udenlandske universitetsforlag kigger efter at samarbejde med, sagde rektor Lauritz B. Holm-Nielsen.

Hans Plauborg / hph@adm.au.dk

Billigere at blive klogere

Forlaget Ventus er begyndt at udgive gratis annoncefinsierede lærebøger og kompendier til universitetsstuderende. Det er Studenterrådet ved Aarhus Universitet, der har fået aftalen i stand.

E-BØGER

Indkøb af bøger og kompendier kan tyndslide de fleste studerendes privatøkonomi. Der er de bøger, man *skal* have. De er til at indregne i budgettet på lige fod med el-regninger og le-verpostej. Men så er der al "ekstra-materialet", som underviserne synes, man også *bør* have. Og modsat dvd-film er ekstra-materiale sjældent en del af pakken, når det gælder visdomsord. Det skal købes – eller kopieres.

Det forsøger forlaget Ventus at gøre noget ved. Siden 1. august har det lille forlag haft lærebøger og kompendier til gratis nedhentning fra hjemmesiden, og det er ikke, fordi det kommercielle familieejede forlag er gået ind i studenterfilantropisk arbejde. E-bøgerne finansieres via annoncer fra virksomheder, der af den ene eller anden grund gerne vil i kontakt med studerende.

– Det kan være "ren" reklame for et produkt, men mange af annoncerne har karakter af jobrekruttering eller opfordringer til studerende om at arbejde med et projekt i virksomheden, forklarer Kristian Buus Madsen om konceptet *Ventus freE-Learning*.

Ikke skjult reklame

Indtil videre er det kun økonomistuderende på universiteter og handelshøjskoler, der kan få

luft i bogbudgettet via det nye koncept, men forlaget har planlagt udgivelser for både ingeniør-, medicin- og jurastudierne inden for de næste tre-fire måneder.

Indholdet i bøgerne og kompendierne er blevet til som i enhver anden trykt udgivelse. Forlaget har lavet aftaler med undervisere rundt om på landets højere læreanstalter, og de får royalties baseret på omsætningen. Børgernes kvalitet sikres ud fra samme principper som andre lærebøger.

– Vi er begyndt med økonomibøger, fordi vi mente, at potentialet var størst her. Økonomistuderende har et stort pensum til fælles, og for virksomhederne er de en attraktiv gruppe at markedsføre sig over for, siger Kristian Buus Madsen.

Han anerkender, at annoncer i lærebøger kan være et problem.

– I USA kan en virksomhed betale sig til at få sin profil med i en bog eller få sit navn nævnt i en case. Det er skjult reklame, men i vores bøger er annoncerne meget tydelige og helt adskilt fra indholdet, siger han.

Og de studerende er tilsyneladende også ligeglade. Siden lanceringen i august har ventus.dk rundet 50.000 downloads.

Mere konkurrence

Det er Studenterrådet på Aarhus Universitet,

som – i hvert fald indirekte – har æren for, at de gratis e-bøger og kompendier nu breder sig. Folkene i Studenterrådet var nemlig de første, Ventus tog kontakt til for at afprøve ideen.

– Vi har været med til at udvikle ideen fra begyndelsen, og vi har selvfølgelig skullet vurdere, om reklamer var et forstyrrende element. Personligt har jeg det fint med reklamerne, når de kan gøre bøgerne gratis, og jeg håber, at et initiativ som det her kan give mere konkurrence og dermed på længere sigt billigere bøger, siger Simon Krøyer, formand for Studenterrådet.

Han tror også, der er potentiale inden for andre fag end de store "lærebogsfag".

– Inden for f.eks. humaniora er der også nogle grundbøger, der går på tværs af fagene, så mit håb er da, at tilbuddet kommer til at omfatte så mange studerende som muligt. Vi ved, at ulovlig kopiering er et kæmpeproblem, og det kan et initiativ som det her være med til at nedbringe, siger Simon Krøyer.

www.ventus.dk

Hans Plauborg / hph@adm.au.dk

Redigeret af Helge Hollesen

PRIS TIL STUDERENDE

Stud.mag. Kasper Thaarup og stud.mag. Torsten Bæk Poulsen har fået ErhvervÅrhus' pris på 10.000 kr. for den bedste besvarelse af spørgsmålet "Hvordan kommer erhvervslivet og studerende hinanden nærmere?" I opgaven *Generator* beskriver de, hvordan erhvervslivet kan få glæde af de 38.000 studerende på de byens uddannelsesinstitutioner, som de sammenligner med en generator.

NYE STUDERENDE I UNIVERSITETETS BESTYRELSE

Stud.mag. Anne Bundgaard Christensen og stud.scient.pol. Simon Krøyer bliver de to nye studenterrepræsentanter i bestyrelsen for Aarhus Universitet. De repræsenterer begge Studenterrådet.

Anne Bundgaard Christensen er 27 år og læser informationsvidenskab. Hun har været medlem af Studenterrådet i flere år og har tidligere været international ordfører for Danske Studerendes Fællesråd. Hun har været medlem af Studenterhusfondens bestyrelse i to år.

Simon Krøyer er 24 år og læser statskundskab. Han har siden marts i år været formand for Studenterrådet og har gennem hele sin studietid været aktiv i studenterpolitik, blandt andet som medlem af akademisk råd på Statskundskab og som formand for Studenterfonden af 1963.

De to nye bestyrelsesmedlemmers mærkesager er engagerede undervisere, en stærkere international profil, brugbar viden og ligestilling i forskerstaben.

– At have inspirerende undervisere er alfa og omega. Og det er utroligt vigtigt, at de er i

stand til at forklare målet med faget og pensum, siger Anne Bundgaard Christensen.

– Underviserne skal også være bedre til at synliggøre, hvorfor man som studerende har et givent fag på et givent tidspunkt. Hvis de bliver bedre til at italesætte formålet og hensigten med et bestemt fag, vil den enkelte studerende også have en bedre føling med hele uddannelsesforløbet.

Simon Krøyer lægger vægt på, at universitetet bliver bedre til at profilere sig både lokalt og internationalt.

– Vi mener, alle institutter skal have en international profil, som vil åbne op for mange flere udvekslingsaftaler. Det skal være lettere at læse dele af studiet i udlandet, så vi får mere lyst til at løfte blikket mod omverdenen.

De to nye medlemmer af bestyrelsen afløser Dina Bloch og Kasper Grotle Rasmussen, der ikke genopstillede. De har siddet med i bestyrelsen, siden den blev konstitueret i februar 2004, men er begge ved at afslutte deres studium.

FOOD SCIENCE

Ph.d. Charlotte Horsmans Poulsen, 43 år, er udnævnt til adjungeret professor i nano og food science ved Det Naturvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet.

Charlotte Horsmans Poulsen arbejder med at identificere grænsefladerne mellem nanoteknologi og food science. Det kan f.eks. være nanoteknologi anvendt til at lave helt nye indkapslinger, der sikrer en kontrolleret frigivelse af funktionelle ingredienser. Nanomaterialer kan konstrueres til at indeholde særlige egenskaber, så de fungerer antimikrobielt eller smudsafvisende, hvilket eksempelvis kan gøre rengøring af produktionsanlæg nemmere og mere effektiv.

Siden 1992 har Charlotte Horsmans Poulsen arbejdet med udvikling og forskning i enzymer til fødevare- og foderindustrien hos Danisco i Brabrand, hvor hun i 1995 blev leder af enzym-udviklingsafdelingen.

Charlotte Horsmans Poulsen er medstifter af Danish Biotechnology Forum, der skal styrke kontakten mellem universiteterne og den bioteknologiske industri i Danmark og desuden øge offentlighedens kendskab til bioteknologi. Hun er tillige medlem af bestyrelsen for iNano Centret ved Aarhus Universitet, formand for bestyrelsen for NanoFood-konsortiet og tidligere medlem af Statens Teknisk-Videnskabelige Forskningsråd.

INDUSTRIPRIS

Niels Birger Ramsing har modtaget industriprisen 2005 fra Danmarks Naturvidenskabelige Akademi. Prisen er en medalje, der gives for "en særlig fremragende indsats for at øge samspillet mellem industri og den akademiske verden", og akademiet siger netop om årets prismodtager:

"Niels Birger Ramsings indsats har fundet sted i grænselandet mellem universiteternes grundforskning og udviklingen af nye bioteknologiske produkter. Han har derigennem givet et godt eksempel på, hvordan forskning på højt internationalt plan kan lede til udvikling af nye produkter og der-

igennem skabe flere nye videnstunge arbejdspladser i Danmark."

Niels Birger Ramsing er ansat hos Unisense i Forskerpark Aarhus. Her har han været den videnskabelige drivkraft i udviklingen af et nyt produkt, der kan måle stofskiftet, omsætningen og respirationsraten i befrugtede æg. Med den viden kan man lave en mere præcis udvælgelse af de stærkeste æg, så der kan sættes færre æg op ved kunstig befrugtning. Det vil kunne mindske antallet af flerbørnsfødsler, der økonomisk, socialt og sundhedsmæssigt kan være meget belastende.

ÅRHUS-PROFESSOR FÅR COPERNICUS MEDALJEN

Professor Brian F.C. Clark, Molekylærbiologisk Institut, har modtaget den prestigefyldte Nicolas Copernicus medalje, som Polens videnskabelige akademi (The Polish Academy of Sciences) uddeler hvert år. Brian Clark modtager hæderen for sine enestående resultater inden for nukleinsyrers molekylærbiologi og som en værdsættelse af hans værdifulde samarbejde med forskere i Polen.

Ved en ceremoni i Bruxelles fik professor Brian Clark (t.v.) overrakt medaljen af præsidenten for Det Polske Videnskabelige Akademi, professor Andrzej B. Legocki.

Bøvl med bossen?

GORM LARSEN & PARTNERS

Fyret eller bare feriefattig? Som medlem af DJØF får du hjælp til din løn, din kontrakt og i det hele taget til alt, hvad der har med dit studierelevante job at gøre. Ring til Rådgivningstelefonen på 33 95 97 00.

– din karriere er lige begyndt

DJØF · Gothersgade 133
Postboks 2126 · 1015 København K.
Tlf.: 33 95 97 00 · www.djoef.dk

KALENDER

5.-19. december

Oplysninger om arrangementer sendes til campus@au.dk

UNICEF/000578/Shehzad Noorani

vand alle vegne

Vand i hjernen, vand i hverdagen og vand på Mars. Man kommer vidt omkring i Steno Museets udstilling om vand, som kan ses frem til julen. Udstillingen fortæller om den aktuelle vandforskning på Aarhus Universitet.

Tir-fre kl. 9-16,
Lør-søn kl. 11-16.
Kr. 40,-, studerende kr. 30,-
Steno Museet,
C.F. Møllers Alle,
Universitetsparken.

REGISTRATUREN

SU-KONTORET STUDIEKONTORET

holder juleferie.
Begge kontorer er derfor
lukket for personlige og telefoniske
henvendelser i perioden
23. december 2005 fra kl. 14
til og med 1. januar 2006

Glædelig jul og godt nytår!

Mandag 5.

kl. 15.15. tycho brahe and the substance of the heavens

Peter Barker, University of Oklahoma, on the most celebrated image in Tycho Brahe's 1588 book *De mundi aetherei recentioribus phaenomenis* showing Tycho Brahe's new system of the world.

G4, Matematisk Institut. Arr.: Steno Institut.

Onsdag 7.

kl. 10-12. international spouses group

Christmas Party. Faculty Club, Building 1421, 1st Floor, Fredrik Nielsens Vej.

kl. 20. teatersport

Publikum udfordrer deltagerne, som improviserer på bedste vis. Nordhavnsvej 1.

Arr.: STUDENTERHUS ÅRHUS.

Torsdag 8.

kl. 10-16. eventyr og etik

En konference, der markerer, at det i år er henholdsvis 200 og 100 år siden, H.C. Andersen og K.E. Løgstrup blev født. Johan de Mylius behandler grundtemaer i H.C. Andersens forfatterskab, og David Bugge taler om digtningen i K.E. Løgstrups etik. Etikken i H.C. Andersens digtning er emnet for Jakob Bøggilds indlæg. Afsluttende indlæg fra Anette Øster og Svend Andersen om barnet som forbillede hos henholdsvis H.C. Andersen og Løgstrup. Aud. 1, Det Teologiske Fakultet. Arr.: Løgstrup Arkivet.

kl. 15. tiltrædelsesforelæsning

I anledning af sin tiltrædelse som klinisk professor i ortopædisk kirurgi holder professor, overlæge, dr.med. Kjeld Søballe forelæsningen "Nye aspekter inden for ortopædkirurgisk forskning". Aud. 2, Søauditorierne. Efter forelæsningen er der reception.

kl. 19. velfærdskommissionens rapport

Medlem af Den Alternative Velfærdskommission, professor ved RUC Bent Greve, kommenterer rapporten fra regeringens Velfærdskommission. Skal der skæres i den offentlige service for at sikre velfærdsstatens beståen? Er Velfærdskommissionens beregninger realistiske? Amaliegade 27. Arr.: Frit Forum.

Mandag 12.

kl. 15.15. datalogiens tidlige historie i århus

Stud.scient. Maibritt Kerner. G4, Matematisk Institut. Arr.: Steno Institut.

Tirsdag 13.

kl. 19.30. dansk civilreligion i en globaliseringstid

Professor Margit Warburg om civilreligionen – en forskningsmæssig konstruktion, som giver mulighed for en sammenhængende religionssociologisk fortolkning af de situationer, hvor borgerne inddrager religion, når de dyrker nationen og deres nationale tilhørsforhold. Mødelokale 2, Studenternes Hus.

Arr.: Religionsvidenskabelige Forening.

kl. 20. en aften om ytringsfrihed

Med afsæt i *Jyllands-Postens* Muhammed-tegninger og Theo van Goghs film *Submission part 1* taler Rune Engelbrecht Larsen om ytringsfrihed samt frihed og ansvar. Nordhavnsvej 1.

Arr.: Amnesty International Århus.

Onsdag 14.

kl. 14.15. æstetisk seminar

Romantik for æggehoveder. Ph.d.-stipendiat Tine Engel Mogensen om "encyklopædiske kærlighedsromaner" – en særlig litterær genre, der udfolder sig i et flerstrengt samspil med den belæste læser. Lok. 124, Kasernen, Langelandsvej 10.

Arr.: Fællesæstetisk Forskergruppe og Akademiet for Æstetikfaglig Forskeruddannelse.

kl. 14.15. birc-seminar

Daniel Sørensen, Dept. of Genetics and Biotechnology, Danish Institute of Agricultural Sciences, on Genetic Control of Environmental Variance: Evidence from Pigs, Snails, Rabbits and Fruit Flies. Se www.birc.au.dk/Activities/BiRCSeminar. Colloquium 02, 2nd floor; Hoegh-Guldbergs Gade 10, Building 1090. Arr.: BiRC.

Torsdag 15. december

kl. 21. julebal

Med Blod Swear Drum'n Bass Big Band. Kr. 40/60. Nordhavnsvej 1. Arr.: STUDENTERHUS ÅRHUS.

Mandag 19.

kl. 15.15. 20 år med små nyheder

Forskningsassistent Rikke Schmidt Kjærgaard, Steno Institut, om nanoteknologi i danske medier fra 1986-2006. G4, Matematisk Institut.

Arr.: Steno Institut.

TA' BUSSEN - LINIE 888

KUN 120 KR.

For studerende og seniorer
fra mandag til torsdag

ÅRHUS
ROSKILDE
KØBENHAVN

Rejsetid ca. 3 timer.
Afgang fra Århus
rutebilstation.

Abildskou A/S

Tlf. 70 210 888
Online booking:
www.abildskou.dk

JULEKORT

Informationskontoret har igen i år trykt et nyt julekort

Bestillingsseddel ligger på

www.au.dk/da/medarbejdere/konferencevarer/bestilknf.pdf

Den skrives ud, udfyldes og sendes med intern post til Informationskontoret. Man kan også sende en mail til info@au.dk eller ringe til Informationskontorets reception på tlf. 8942 2340.

Der er stadig julekort tilbage fra de foregående år, og da der ikke er årstal på dem, er de stadig anvendelige. De kan – sammen med de øvrige konferencevarer – ses på www.au.dk/da/medarbejdere/konferencevarer
Julekortene er gratis for alle medarbejdere.

Valgcirkus 2005

VALG

Studenterpolitikere er et ukueligt optimistisk folkefærd. Tag nu bare folkene i fagudvalget på Nordisk. Onsdag den 23. november, dagen før valget til studienævn, akademisk råd og bestyrelsen, havde de inviteret til paneldebatmøde med spidskandidaterne til bestyrelsen midt i den bedste undervisningstid. Universitetets største og absolut højeste lokale, Aulaen, med plads til 300-400 mennesker plus det løse, var reserveret fra 14-16. Var det storhedsvanvid eller blot fordi fagudvalget ikke bagefter ville beskyldes for, at der var lavt til loftet i debatten? Vi ved det ikke. Men mikrofonerne stod også klar, så folk på bageste række ikke behøvede skrue op for høreapparatet for at høre de unge studenterstemmer.

Klokken 14.15 stod repræsentanterne for fagudvalget dog sammen med de indbudte debattører og lignede AGF-supportere, der lige havde overværet hjemmeholdet få en lussing af SønderjyskE. En lille snes tilhørere var dukket op, hvoraf en del også lignede studentpolitikere på en prik. Var en aflysning under opsejling?

Anne Bundgaard Christensen, den ene af Studenterrådet to spidskandidater til bestyrelsen, forsøgte at skabe lidt tiltrængt valg-hygge ved at dele merchandise ud, men opgivelsen lyste ud af hendes ansigt, da hun overrakte Bagsidens udsendte en orange lighter. "Det er pinligt, det her," hviskede hun.

Mødet gik dog i gang efter diverse omroinger, og for måske første gang nogensinde lagde Aulaen rum til en lille intim studenterspolitisk diskussion.

Lokumskampagne

Nogle studerende *må* have hørt om valget, medmindre de aldrig forretter deres nødtørft på universitetets toiletter. I ugerne op til valget førte Studenterrådet således en lokumskampagne på indersiden af samtlige toiletdøre, hvor tre delfiner, den belærende Finn, den kække valgfisk Sille og øldrikkeren Flipper, i en lille tegneserie fortalte om valgets betydning og Studenterrådets politik.

Blandt de innovative tiltag for at bringe de studerende til stemmeurnerne var også en ekstraordinær torsdagsvalgbar i håbet om, at krydserne ville glide lidt lettere ned med en øl i hånden, samt ikke mindst en gigantisk gratis valgfest på M/F Broen med livemusik fra U2-kopibandet Die Herren. Dertil kom den obligatoriske belønning med valgslik, æbleskiver og gløgg, når krydset var sat. Sjældent har et valg udløst så mange umiddelbare goder til en vælgerbefolkning. Egentlig manglede der vel bare, at et kryds på stemmesedlen også var blevet præmieret med en rask svingom med hele Danmarks danseyndlinge David Owe og Vicky Jo Ringgaard.

Kø og tumult

Og noget må da også have virket, for da valgstederne åbnede klokken ni torsdag den 24., oplevede de valgtilforordnede i Nobel-parken noget så usædvanligt som kødannelse ved et universitetsvalg.

– Der stod en lille flok, og de havde ven-

Mikrofonerne kom kun i rampelyset på fotografens billede, da fagudvalget på Nordisk arrangerede paneldebat i Aulaen i anledning af valget. Tilhørere kunne have stået omkring fredagsbaren. Men på valgdagen var der kø flere steder.

tet et kvarter. Jeg har aldrig oplevet noget lignende, sagde valgstedsleder Karen Klitgaard Povlsen.

Også på universitetets største valgsted, foyeren ved bygning 1322, var der gang i valghandlingen. Her skulle de sædvanligvis politisk opvakte jura-, økonomi- og statskundskabsstuderende stemme på et meget trangt område, og det udløste tumultagtige scener ved middagstid, da folk skulle tage stilling til, om de skulle stemme før eller efter, de havde fortæret et par pølsehorn med Gemüse. En kvindelig jurastuderende valgte at stemme først, og det havde hun nok ikke gjort, hvis hun læst på "RisiFruttliekten". De fleste fejl sker på tom mave, og den unge kvinde smed resolut alle tre stemmesedler ned i den samme urne. Da fadæsen gik op for hende, kiggede hun sig chokeret omkring. Men universitetspolitiet greb ikke ind. Denne gang.

Teologisk overløber

Det gjorde det til gengæld på Teologi. Her styrede valgstedsleder Poul Holst Jensen,

bedre kendt som Poul Post, fordi han til daglig deler den interne post ud, valgslagens gang med hård hånd. P. H. Jensen er selv et politisk dyr, der stillede op til regionsvalget for nylig og fik godt og vel 300 personlige stemmer. Det var omkring 1500 for lidt til at få et fast sæde i regionsrådet, men han blev dog valgt som suppleant nr. 21.

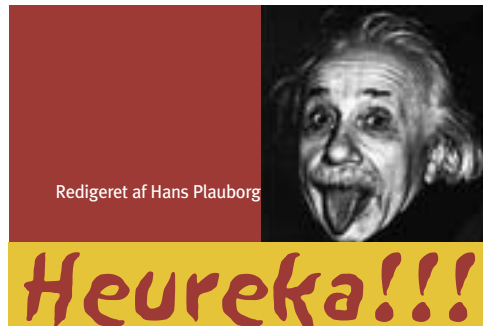
Da der i løbet af formiddagen opstod kø ved stemmeboksene, forsøgte en ung stud.theol. at afgive sin stemme i det fri, men den gik ikke.

– Det kan man jo ikke, og da han så oven i købet bagefter ville smide stemmesedlen i skraldespanden, var jeg nødt til at gribe ind, for det kan man jo heller ikke, lød meldingen fra Poul Holst Jensen, der heller ikke var helt tilfreds med, at valgplakater og anden propaganda ikke var fjernet fra valgstederne.

– Det kunne I godt tage at skrive lidt om i CAMPUS, sagde han.

Det er hermed gjort.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Krøllet hår via ny pille

Nu er der håb forude for alle de europæere og asiater, der har gået og ønsket sig en ægte mikrofon-afrofrisur, lige siden de første gang så Michael Jackson og hans brødre i The Jackson Five.

Det er et fransk forskerhold fra firmaet L'Oreal, der mener at have opdaget mysteriet om, hvorfor noget hår bliver glat og andet krøllet og kruset, og de mener, opdagelsen kan føre til medicin, der kan gøre glat hår krøllet og omvendt.

Hemmeligheden findes i hårsækken fire millimeter nede i skalpen. Hos personer med krøllet hår har

hårsækken form af en krog, mens den er lige hos personer med glat hår, og det bestemmer hårets form, når det gror ud.

– Dette er et genembrud. Det er første gang, vi har en forklaring på, hvorfor noget hår krøllet, siger Bruno Bernard, der er head of hair biology hos L'Oreal.

Forskerne mangler stadig at

finde "hovednøglen", der kontrollerer hårsækkens facon, men Bruno Bernard er ikke i tvivl om, at det snart bliver muligt at ændre hårtype via hormoner eller anden medicin.

70'er-havregryn stadig o.k.

Der er ingen grund til straks at ringe til folkene fra TV2's Rent hjem med sin dårlige samvittighed, hvis man en dag opdager havregryn i spisekammeret med en udløbsdato fra dengang, Boney M toppede hitlisterne. Havregryn og mange andre fødevarer kan nemlig holde sig meget længere, end man skulle tro, viser nye undersøgelser fra Brigham Young universitetet i Utah, USA.

Forskerne indsamlede en række gamle madvarer via avisannoncer i det mormonske tidsskrift LDS Church News, et tidsskrift, der opfordrer kirkens medlemmer til altid at have mindst et års madreserver til hårde tider.

Madvarerne blev analyseret, og derefter blev der dækket op til et sultent panel af forsøgsspisere. De 28 år gamle havregryn viste sig at være et hit. På en skala fra 1 til 9 fik de en gennemsnitlig score på 6,7. Resultaterne overrasker ikke forskerne. Hvis madvarer opbevares tørt, under stuetemperatur og i en lufttæt beholder, nedbrydes mange madvarer meget langsomt, og såsæd kan holde i flere tusinde år, hvis det holdes fri fra varme og ilt.

Ny spiseforstyrrelse

Spanske forskere fra Hospital de Mostoles i Madrid mener at have opdaget en ny spiseforstyrrelse, der har fået navnet ortorexia nervosa.

"Orto" er græsk og betyder "ret", "lige" eller "rigtig", og forstyrrelsen indebærer en patologisk trang til at spise ren mad, dvs. mad, der ikke indeholder rester af ukrudtsmidler, pesticider eller kunstige substanser. Folk med den nye lidelse bekymrer sig i så overvældende grad om madvarers produktionsmetoder, at de skal kende hver enkelt gulerods eller bøfs livshistorie, inden de tør sætte tænderne i den, og deres kost ender derfor med at blive yderst sparsom og ensidig.